KAZANIE

NA

UROCZYSTOŚĆ POŚWIĄCANIA KOŚCIOŁA
w RĘBIESZYCACH

DZIEDZICOW

WIELMOŻNYCH JJ. PANSTWA

FRANCISZKA I MARYANNY

WOLSKICH

ICH STARANIEM I KOSZTEM WYSTAWIO-
NEGO I FUNDUSZEM PRZYZWOITYM
OPATRZONEGO

PRZEZ

X. BERNARDA BZINKOWSKIEGO
S. TEOLOGII PROFESSORA, PLEBANA
BRZEZIŃSKIEGO

MIANE

DNIA 21. PAZDZIERNIKA ROKU M. DCC. XCVIII.

W KRAKOWIE

W DRUKARNI SZKOŁY GŁOWNEY

Zacheuszu w Domu twoim mięszkać mi potrzeba.
z Ewangelii Łukasza S. z Rozd: 19.

Poświęciłem Dom ten któryś wystawił, będą tu Oczy moie i Serce.
z Ksiąg 3cich Królewskich z Rozd: 9.

Chrystus Pan, BOG i Człowiek z dobroci swoiey Zbawiciel nasz, w dniach widzialnego życia swego na Ziemi i widzialney pracy około zaszczepiania Ustaw Religii swoiey BOSKIEY, przechodząc do Jerózolimy, przez Jerycho, tak wyrzekł do Zacheusza Arcycelnika, którego mocnym pragnieniem do doskonałości wiary swoiey zbliżonego widział. ,, Zacheuszu, w Do- ,, mu twoim mięszkać mi potrzeba. ‟ Upokorzony Zacheusz, iawno grzesznik, nie śmiał w głos zapraszać Chrystusa, do Domu swego, ale ten Pan przenikaiący skrytości serca, widząc już dobrze iego pra-

gnienie ſerdeczne, iego troſkliwość w ſzukaniu siebie, iego ludzkość i Ducha uweselenie w Domu swoim, na przyięcie uſpoſobione, iego ſzczodrobliwość, którą na Swięte fundusze połowę dobr ſwoich wydzielił, iego przyrzeczenie, że ieżeli w czem kogo ukrzywdził, odda w czwornaſób; widząc to Chryſtus Pan, nayotwarciey w ſercu Zacheusza, upodobał ſobie bydź i zamięszkać w Domu iego i pobłogosławić go. „ Dziś zbawienie ſtało się „ Domowi temu, przeto: że i on ieſt „ Synem Abraamowym. " To obeyście się Chryſtusa Pana z Zacheuszem, uważać możemy w podobnym względzie przy Uroczyſtey Benedykcyi tego nowego przybytku Chwały BOGA. Do was to pobożni Fundatorowie, Chryſtus Pan podobnież mowić się zdaie. Od dziś dnia w Domu tym wyſtawionym przez was mięſzkać mi potrzeba. Wprawdzie wielki przymiot pobożności w Oſobach waſzych, nie podchlebſtwem, ale prawem iakie ma z natury cnota do chwały: mówić mi każe: Ze waſze intencye i pragnienia oglą-

danie

danie skutku nie były widokiem próżney chluby przed Światem, ale głosem na wzor pobożnego Dawida i Salomona, buduiących Kościół BOGU. Mówiliście wy w sercach waszych to z niemi. „Wiemy Panie BO„ZE nasz, iż masz wielkie Pałace, a „Niebo Cię i Nieba wszystkie nieogarną (a) „Wiemy, iż to wszystko Twoie, to To„bie daiem Panie; cośmy z Ręki Two„iey wzięli, (b) w prostocie iednak serca „naszego, niemogąc więcey, zbudowa„liśmy Domeczek, iakiśmy mogli. To„bie Panu swemu, miłuiąc Cię i prosząc; „mięszkay tu z nami.“

Pobłogosławił chęci prace i konty wasze; Ten Pan, szczęśliwie uskutecznione widziemy. Kiedy zaś przez Modlitwy i inne obrządki Nayprzewielebnieyszego Infułata, (c) Którego praca, gorliwość o Chwałę BOGA tu sprowadziły, kiedy mówię przez Modlitwy tego pobożnego Kapłana

(a) *3. Reg: 8.* (b) *2. Paral: C. 29.*

(c) *Banedykował i celebrował JX. Barański Opat Klasztoru Jędrzeiow: Zakonu Cysterceńskiego.*

płana razem i licznie zgromadzonego tu Duchowieństwa, z pospolitego budynku, Swiętym i godnym BOGA mieszkaniem iest oznaczony. Wiara i Religia Swięta mówić mi każe, że z Swiętości tey Ołtarza, tak Chrystus Pan odzywać się zdaie. „W domu tym; do dziś dnia waszym „bydź mi trzeba Mięszkańcem, Gospodarzem i Panem. Tum sobie mieysce dla „honoru Imienia mego i Chwały naznaczył. Tum założył Tron miłosierdzia „dla grzesznych. Tu skarb darów i dobrodzieystw dla nędznych. Tu Stolicę „łaski i dobroczynności dla wszystkich. „Poświęciłem Dom ten, któryście wystawili, będą tu Oczy moie i Serce. (a) „Będę z wami mięszkał i będę BOGIEM „waszym, a wy ludem Moim." (b)

Dzięki nayobowiązańsze Wszechmocnemu BOGU. Radość, pociecha Obywatelom i tey okolicy Mięszkańcom. Wam pobożni Fundatorowie, nieśmiertelna wdzięczność i pamięć. Chwalebna wasza gorliwość o Cześć BOGA i Jego Religią, dla którey zna-

(a) 3. *Reg.* 9. (b) *Jeremiæ.* 7.

znaczne nakłady, ftarania, trudy i prace poświęciliście; ferce fzczere i trofkliwe za nauką Ducha Nayświętfzego idące, aby z maiątku fwego przysłużyć się BOGU, są to dary, dla których Chryftus Pan naychoyniey się udziela. Przyiemna ieft BOGU, bo godna BOGA Ofiara wafza. Słodka iey pamięć tkwić będzie w Ofiarach ftrafznych, które przez Kapłanów na tem tu mieyfcu fprawowane będą. Sprawiedliwa dla was wdzięczność w fercach ludu przychodzącego na to mieyfce, ku chwale BOGA okazywać się nie przeftanie, owfzem pomnażać się będzie w tych, których BOG w prożbach swoich na tem mieyfcu wysłuchać raczy.

Parafio tuteysza! Ludu zgromadzony! Obowięzuiącą wdzięczność okaż teraz otwarcie. Prośmy BOGA wfzyfcy; aby te fzczególnieyfze dary powodzenia i Chwałę, które Jakób Patryarcha na Cześć BOGA Ołtarz wyftawiwfzy odebrał i których Salomon przy ukończeniu Kościoła doznawał. BOG choynie nadgradzaiący Ofiary ludzkie, na Fundatorów Kościoła tego zlać raczył. Przyim BOZE te nasze życzenia i ufkuteczniy łafkawie.

NN. w Dniu dzisieyszym przy pierwszych Ofiarach na tym mieyscu, upewniamy Was, iż BOG z nami mieszka w Kościołach na opatrywanie i obronę; Uczmyż się prawdziwey wdzięczności ku BOGU, za te dobrodzieystwa, Czyli raczey przypomnieymy sobie co to są Kościoły materyalne i iakie obowiązki względem nich, nakazuie nam Religia Chrześciańska.

CZĘŚĆ PIERWSZA.

BOG chcący Religią swoię ustanowić na Swiecie i pokazywać ią, iako dzieło swoie BOSKIE, chciał aby ta Religia nie była ukryta i ciemna. Wskazywał przez obiawienie cześć publiczną i godną siebie wyznania i mieysca osobne. Od stworzenia Swiata przechodząc przez wszystkie stopnie wiadomości i poznawania BOGA, widziemy w prawie natury szczegulnieyszą Cześć Jego, gdy na iednym mieyscu Kaim i Abel pierwsza para Rodzeństwa, ofiarowali z trzód swoich BOGU. (a) Po nich pobożny Enoch; Ten za świadectwem Pisma

(a) *Gene: C. 4.*

Pisma Swiętego, pierwszy pewnym obrządkiem zaczął wzywać imienia BOGA, wychodził z domu i pod otwartym Niebem modlił się, obrocony na wschod Słońca Twarzą. (a) Dokładniey to następnemi czasy Noe, Abraham, z natchnienia wewnętrznego, Jakób z objawienia okazali. Jakób Patryarcha widząc w twardym śnie na kamieniu drabinę, po którey szczeblach stępowali na Ziemię i wstępowali do gory Aniołowie, a na wierzchu iey Pana Zastępów, (b) Osądził widzenie takowe za znak i wolą BOGA, ażeby na tem mieyscu Ołtarz czyli Przybytek zbudował, a przeto kamień ten, na którym spoczywał, czyli Osobę iakąś wyrobioną z niego, iak czyta wykład Hebrayski, czyli Ołtarz, z tego i innych przybranych kamieni, iak wykłada Hieronim S. wystawił Naywyższemu i namaścił go. Wiedział i wierzył ten S. Mąż, że BOG iest wszędzie obecny; Jednak przebudzony w zadumieniu zawołał: (c) „Wprawdzieć BOG iest na „tym mieyscu, a ia nie wiedziałem, ka-

„mien-

(a) Ibidem. (b) Gene: 28.

,, mień ten Domem BOZYM zwany będzie.,, W czem rozeznaiąc pobożny domysł, iakoby mówił: wiem że BOG ieſt wſzędzie, wiem że Niebo Stolicą Jego, a Ziemia podnożkiem Nóg Jego, alem się nieſpodziewał, żeby mi się na tym mieyscu obiawił, żeby mi się tu dał poznać, żeby mi tu przyrzekł tyle błogosławieńſtw. Otoż kamień ten, będzie się nazywać Domem, BOŻYM, na znak czyli świadectwo Potomkom moim, żem tu poznał BOGA, Panem moim, Opiekunem i Dobrodzieiem, tu na tem mieyscu, na pamiątkę dobroczynnego Panowania Jego, ze wſzyſtkiego co mi da, dziesięcinę ofiarować mu będę.

Daleko iaśniey w prawie piſanym wola ta BOGA widzieć się dała. Rozkazał wyraźnie Jzraelitom; Wyſtawią mi Świątnicę, i mięſzkać między niemi będę. (a) Przepiſał Poświęcenia obrządek Moyżeszowi. ,, Wziąwſzy oley, namaściſz nim móy ,, Przybytek, ze wszyſtkiemi Jego naczy-

,, nia-

(a) *Exodi:* 25.

,, niami, aby był Swięty w nim Ołtarz ,, dla Ofiar i wszystkie sprzęty należące ,, do niego. ,, (a) Dawidowi zaś i Salomonowi, każąc budować Kościoł, sam był nieiako budowniczym owego gmachu, bo sam Jego długość, szerokość i wysokość, przéz obiawienie wykazał, sam ozdobę i kształt Jego rozporządził i nigdy się tak wspaniale i z taką niezmierną chwałą i z tak wyraźnemi dobroczynności swoiey oświadczeniami nie okazał, iak przy Poświęceniu owego Kościoła, w którym dał się słyszeć głos. ,, Obrałem i poświęciłem to ,, mieysce, abym tu zamięszkał, aby tu ,, były Oczy moie i Serce. " (b) Wiedział odtąd raz na zawsze narod żydowski, że tam BOG szczegulniey swoię moc i rząd okazywał, doznawali w skutku ludzie tego, co przy poświęceniu słyszeli w obietnicach, tam usprawiedliwienie, tam dobrodzieystwa wszelkiego rodzaiu odbierali.

W prawie zaś łaski, 'w tym to stanie nayukochańszych Dzieci JEZUSA Chystusa, BOGA i Zbawiciela naszego, Który przy- szedł

(a) *Exodi:* (b) *2. Paral: 7.*

ſzedł uzupełnić wſzyſtkie figury i Ofiary, Starozakonne wyniſzczyć ie i uroczyſtsze uczynić nad wszyſtkie całopalenia wonności kurzące się i krew bydląt, baranow, kozłow ſączącą się około Ołtarzow, w prawie tym, kiedy podobało się BOGU mięſzkać z nami, nie żeby okazywać chwałę ogromności ſwoiey dla boiaźni i wſtrętu; ale oſobiście dla naſzey pociechy i uſzczęśliwienia, kiedy obrał ſobie do tego nayprzod *Synagogę*, a w niey różne mieyſca, to w Jerozolimie, to w Sylo, to w Jerycho, kiedy potym dla złości ludu tego wyniosł się od nich z całem dworem ſwoim, to ieſt z Aniołami SS. Których głos przed zburzeniem Kościoła Jerozolimſkiego słyſzano. „ Wynidźmy ztąd; kiedy mówię ten Pan przychylił się ku potrzebie naszey, aż do zapomnienia, iż tak powiem Majeſtatu ſwego i Ludzkiey podłości; kiedy nam dał Syna ſwego, a przez Niego nową Religią, nowe Kapłaństwo, nowe Ofiary, kiedy Go chciał mieć razem *i* Kapłanem i Ofiarą, i kiedy nam ten Syn BOŻY przyrzekł; że będzie z nami mięſzkać Sakramentalnie, aż do ſkończenia Świata,

nie

nie mamyż Mu budować i poświęcać Kościoły? Mamy w nich pewne zbawienie dla żywych, pewny ratunek dla umarłych, pewne uszczęśliwienie dla wszystkich, a nie mamyż się starać o ich zachowanie i ozdobę. " Obowiązani iesteśmy wszyscy bez wyięcia równie czcić, szanować i pomnażać w Religii wszystko to, cokolwiek ma z nią związek, iak obowiązani iesteśmy, czcić i szanować BOGA, pomnażać przeto Kościoły, lub ich ozdobę, iest pomnażać cześć i szacunek BOGA, a tem samem należy do rzędu szanownieyszych i bardziey zasługuiących czynności Religii.

Wszędzie BOG godzien Chwały, dla wielkości i Świętości Imienia. Ma prawo równe do całego Świata, bo Jego panowania nie masz końca, Jego mocy ograniczyć nie można, lecz przy wybudowaniu i poświęceniu Kościoła, odbiera do Niego prawo osobliwszey własności. Ma BOG naywyższe prawo do Narodow i Państw, podzielił ie iednak między władzę i Pany, z mocą rządzenia i używania onych; Kościoły zaś sobie poświęcone tak sam właściwie

ściwie dziedziczy, że do nich żadney Swieckiey Zwierzchności nie ustępuie prawa. Oto uwaga, że Kościoły nasze są gruntem i nieiako Dzierżawą BOGA samego, są mieyscem gdzie Religii S. publiczne odbywamy sprawy, ~~są gruntem i nieiako Dzierżawą BOGA samego~~, a przeto gdy idzie o powagi ochędostwo i dochody Kościołow, idzie o rzeczy prawdziwie BOSKIE. Krzywda ich iest: krzywdą samego BOGA.

Nie trudno mi przekonywać was w tey mierze, bo prawdy tey samey wiary BOGA, Który nas stworzył, przenikliwe są stworzeniu. Chciał BOG Wszechmocny mieć widzialne na Ziemi mięszkania swoie, nie dla własney Chwały, bo ią ma w Sobie i z Siebie samego nieskończoną w wieczności, potrzeba tedy bardziey dla nas, niż dla BOGA, albo raczey dla nas i dla BOGA wystawiać Kościoły i poświęcać ie z przyzwoitą ile nikczemność nasza dozwala Majestatowi Jego okazałością. Toż samo mamy do pomnażania ich prawo, które do Religii JEZUSA Chrystusa. Kościoły to iedynie są podporą Świata całego.

Znie-

Znieście Kościoły, zaginie Swiat, bo gdzież będziemy ofiarować BOGU tę błagalną Hostyą Syna Jego, za Zbawienie nasze i całego Swiata całość.

Możemy na każdym mieyscu modlić się, ale nie na każdym szczególnieyszych łask doznawać, nie na każdym mieyscu, widział Jakób BOGA, nie na któreykolwiek Górze; Abraamowi Syna ofiarować kazano, ale naGórze widzenia zwaney. (a) Otoż Kościoły nasze są Górą widzenia BOSKIEGO, gdzie szczegulniey łaskawe zwraca BOG na nas Oczy, iak sam zapewnia. ,, Oczy ,, też moie będą otwarte ku modlitwie ,, tego, ktoby się na tem mieyscu modlił.,, (b) Nie na każdym mieyscu widział Moyżesz krzak ognisty i słyszał głos BOGA. (c) Otoż Kościoły są krzakiem goreiącym, gdzie BOG szczegulnieyszą pała ku nam miłością. Nie na każdym mieyscu zwyłk był Pan BOG odpowiedzi dawać, ale na to błagalnią i Arkę obrał. Otoż Kościoły nasze są błagalnią, są Arką przymierza, w którey iuż nie manna, nie wyobrażenie świętości, ale rzeczywista przytomność Ciała

(a) *Gene:* 22. (b) 2. *Paral;* 7. (c) *Gene:* 3.

Ciała i Krwie JEZUSA Chryftusa ukrywa się i chowa.

Tenże fam Chryftus obecny w Taiemnicy Ołtarza, który na prawicy w Niebie u BOGA Oyca zasiada i też same otwiera dla nas fkarby fwoie, któremi opłacił cenę wybawienia nafzego. Nikt o tey prawdzie ani powątpiewać nie może, bez uięcia BOGU Wszechmocności. Skutek to ieft siły właściwey famemu Boftwu, siły dzieiącey się fpofobem nadprzyrodzonym. Ten fam Pan, który prowadzi Rządy w Niebiesiech, mieści się razem pod przymiotami Chleba i Wina w Nayświętfzey Hoftyi, a w Ofobie Człowieka poczyna się i rodzi w Sakramencie Ołtarza, przez poświęcalne słowa w Rękach Kapłana, iak w Rękach Maryi piaftuie, fkłada się na Ołtarzu, iako w Żłobie ukryty prowadzi żywót, iako w Nazaret. Tu famego siebie przemienia, iako na Górze Tabor. Tu Lud fwóy naucza, iako w Synagodze; Tu wodę poświęca, iako ią podczas Chrztu fwego poświęcił w Jordanie. Tu nas wiernych fwoich karmi Ciałem i

Krwią

Krwią ſwoią, iako karmił Apoſtołow w Wieczerniku. Tu się za nas Oycu Przedwiecznemu ofiaruie, iako ofiarówał na Kryżu, Tu w poszrod nas zoſtaie i łaſkami ſwoiemi napełnia, iako po Zmartwychwſtaniu w poszrod Apoſtołow zoſtawał i darami ich ſwemi a mianowicie Duchem Nayświętſzym napełnił w Jerozolimie. Słowem wſzyſtkie Taiemnice Wiary i moralności naſzey, wſzyſtkie pomocy i Urzędu Zbawiciela obowiązki, wraz zebrane mamy w Kościołach. Nie wierzyć temu, z iak nayżywszą uporczywością byłoby nie przyznawać BOGU niepoięcia Madrego i Wſzechmocnego. A wszakże wszyſtkie światła ludzkie, gdzie idzie o światło BOGA, ſą samemi ciemnościami. Nayżywſze oświecenie czyli obiawienie BOSKIE; Ta to powaga BOGA mówiącego, czyſtego nam tylko dodaie światła. BOG tak mówi: a rozum ludzki w pokorze słuchać i wierzyć powinien. Nie omylny ieſt BOG, nie omylna mowa Jego: Umieiętność Chrześciańſka nie na poymowaniu Taiemnic, ale na wierzeniu czyſtem i proſtem zależy. Nic nie zagradzało BOGU, że

ſtworzył z niczego Swiat i Człowieka, nic mu zatem zagrodzić nie może, ażeby Jſtotę iedney zamienił, w Jſtotę inney rzeczy, bez naruſzenia iey właſności. Mocen był Chryſtus w iednym mgnieniu Oka pokazywać się Uczniom na wielu różnych mieyſcach, a nie masz bydź mocen, bydź ukrytym oczom ludzkim w Sakramencie Ołtarza pod przymiotami Chleba i Wina, będąc razem i w Niebie. Nie maſz w tey ſprawie BOGA żadney przeciwności. Wierzyć trzeba Chryſtuſowi Panu, który mówi. ,, Z wami Ja ieſtem ,, aż do ſkończenia Świata. " (a) Bytność Jego w Kościołach, lubo odmienna co do widoku od pierwſzey bytności na Świecie; nieodmienna iednak, co do właſności i dzielności.

Niechay Heretycy przez upor i zaślepienie z prawdziwie nas zapewniaiących Słow Chryſtusa, które przy uſtanowieniu tego Saksamentu wyrzekł: daiąc Chleb i Wino do pożywania Apoſtołom ,, Bierzcie ,, i pużywaycie to ieſt Ciało moie, to ieſt

,, Krew

" Krew moia, (a) niechay uważą ci Ludzie wyklęci od Kościoła Bożego tłomaczą sobie, że Chryſtus Pan wyobrażenie tylko swoie i znak zoſtawił. My uniżaiąc rozum nasz na usługę Wiary wierzmy i trzymaymy ſtatecznie, gdyby przyszło srogie cierpieć męki przeszladowania i życie samo utracić. Nad tę Ofiarę nie masz milszey BOGU od nas zasługi. Wierzmy i utrzymuymy, że w Nayświętszey Hoſtyi ieſt prawdziwy BOG i Stworca nasz z Duszą, Krwią i Ciałem, ieſt cały w naydrobnieyszey cząſtce Hoſtyi i cały w całey wielkości Jey. Nie znamy nas samych wewnętrznie, nie poymuiemy związków Duſzy z Ciałem, i sposobu iey odbywania Władz. Nie przenikamy ułożeń i części swiatła, powietrza, płynności wody i innych tysiącznych w naturze widomych nam niedościgłości, a mamyż poymować Cuda Wiary czyli Taiemnice. Boſkie to dzieła są, dziwne przeto bydź muszą w oczach ludzkiego rozumu. Religia bez Taiemnic byłaby poſtanowieniem Ludzi, i podawałaby nam do wierzenia

B 2 wyna-

(a) Math. c. 25.

wynalazki ludzkie, ale ſtanowiąc Taiemnice, zwiaſtuie nam się iako dzieło samego BOGA, które drogi żadną miarą są nie poięte.

Niechay Ludzie pobożni zmysłami swemi chcący zgłębiać Sprawy BOGA, doſtrzegatą iakoweyś przeciwności; My Katolicy z powołania do Wiary S. nayukochańsze Chryſtusa Pana dzieci, słuchaiąc powagi BOGA mówiącego tak teraz przez Kościoł Swięty, iak niegdyś przez Proroków i Apoſtołów, poddawaymy rozumy nasze pod posłuszeńſtwo Wiary, czyli raczey ieſteśmy Prawowiernemi, bądźmyż niemi dokładnie, za Honor to sobie poczytuiąc, że przez tę Wiarę ściśle należemy do BOGA, a tem radośniey wielbmy i wysławiaymy dobroć Jego, im łaſkawiey i pouſalęy w prawie tem miłości i łaſki pozwala nam zbliżać się do tego Przybytku SS. nad Swiętemi. Który w Kościele owym Salomona wyobrażenia tylko i cienie istotnych naszych Taiemnic, tak był ſtraszną zakryty nieprzeyzroczystą zasłoną, nawet dla sprawiedliwego Człowieka wyiąwszy Arcykapłana któremu wolne zbliżenie się i to raz w Rok prawo pozwolilo,

lito, obostrzyło zaś, ażeby w zmazie iakowey lub grzechu wchodzić pod karą ukamienowania nie ważyli się. Dla nas Tenże Sam BOG tak iest nieskończenie wylany; że zdaie się nie mieć żadney wspaniałości Bostwa. Niezmierna Swiętość Chwały Jego zdaie się nic mieć żadney okazałości.

Wprawdzie nie mogł BOG widoczniey ukazać nam Władzę Bostwa swoiego i dowodzić miłości swoiey ku nam, iako toż Bostwo ukazuiąc w Kościele widzialnym, gdyby tu ukrycie BOGA w Kościele nie było Taiemnicą miłości i tą dobrocią że się tak nie okazuie, iak iest w potędze i Majestacie swoim, któżby z Ludzi acz nayświętszy dokazał przyiść i stawić się tu przytomnym! Głos BOGA którym teraz skrycie mówi do serc naszych, byłby tu dla nas piorunem o śmierć i zniszczenie przyprawiaiącym, ale gdy niepoięta dobroć Boska założyła że tak powiem społkowanie z Stworzeniem, prowadząc nas przez Wiarę do siebie, gdy chciała, aby ten widok straszny samym Aniołom nie zrażał nas, i iako sposob zatapiania przez całą

wie-

wieczność nie był odkryty Duszom naszym aż po skończeniu tego nędznego życia, gdy chciała abyśmy Go nie widzieli, w Twarz w Twarz aż namiętności nie będą więcey czyniły przeszkody oku. Rozważaymyż te tak wielkie dobrodzieystwa, szanuymy ie kochaymy i zachęcaymy się do ustawicznego uczęszczania do Kościołów, dla oddania przyzwoitego uszanowania, dziękczynienia i Chwały BOGA. Tego chce BOG, to nakazuie Religia S., to nam wskazuie sam rozum, i to własny zapowiada interess.

CZĘŚĆ DRUGA.

Chce BOG w tem zyciu bydź szukanym od nas to nam powiada Jzaiasz Prorok. (a) „ Szukaycie Pana, poki znaleziony bydź może. „ Mięszka Ten Pan w niedostępney światłości, ma iednak Wiara, pokora, czyste Serce. gorliwość, i wszystkie inne Chrześciańskie Cnoty do Niego przystęp. Do oddawania tych powinnych a godnych Stworcy Ofiar nie mamy przyzwoitszego mieysca nad Kościoły. We wszystkich

(a) *Isaiæ 55.*

ſtkich mieyscach na świecie które BOG zoſtawił używaniu ludzkiemu, nie znayduie iak tylko albo grubą niepamięć na swoię przytomność, albo srogą niewdzięczność za swoie dobra, albo zniewągę Imienia swego, wszak ten się widzi poſpoliciey poſtępowania ludzi sposób w zabawach i posiedzeniach próżność i wielomowſtwo, w przyiaźniach obłudn, zdrada lub zazdrość w rozrywkach, upadek w grzechy, w intereſsach podſtępy, chciwość i oszukanie. Otoż Kościoły BOG wyſtawia sobie, aby w nich przynaymniey był znany BOGIEM Panem i Oycem, i żebyśmy Mu wyznawaniem Uroczyſtey Chwały nadgradzali zniewagi na mieyscach innych poczynione, iak zapowiada Prorok: (a) W Kościele Jego wszyscy głosić będą chwałę.

W Kościołach szczególniey Dusze, Serca, i święte woli pragnienia poświęcamy BOGU, w nich myśl pierwszą, pierwsze dni i lat naszych początki, w nich rzetelną Ofiarę błagania, dziękczynienia i chwały; słowem nayszczeſzą do służby BOGA okazuie-

---

(a) *Psal.* 28.

zuiemy ochotę; a ieżeli ieszcze na Sakramenta które się sprawuią, na Ofiary które się czynią, na Błogosławieństwa które się w Kościołach odbieraią mieć będziemy uwagę, musiemy wyznać w pokorze nayglębszey ,, Błogosławieni ktorzy mięszkaią w ,, Domu Twoim Panie. ,, (a)

Są Kościoły mieyscem Ofiary naygodnieyszey BOGA, mieyscem poświęcenia naszego, mieyscem rzetelnego błagania. Modlitwy w Kościołach oddane BOGU, przymuszaią Go nieiako aby nam pozwolił o co Go prosiemy, są one przyiemnieysze ztąd BOGU, że są publicznym oświadczeniem Wiary naszey, skutecznieysze zaś, że czego nie dostaie dla ułomnóści naszych, nadgradza to Skarb zasług Kościoła S. i JEZUSA Męki. Ten to Pan, ktory wszystkie Taiemnice Wiary i Zbawienia naszego w Kościołach umieścił, chciał tem samem wszystkie z nich łaski szczególniey nam udzielać, a przeto z czem się niegdyś dał słyszeć Salomonowi względem Jego Kościoła, z tem się samym względem Kościoła każdego oświadcza.

(a) *Psal. 83.*

cza. (a) ,, Jeżeli zamknę Niebo (mówi Pan) ,, żeby kroplę deszcza nie kanело, ieżeli ,, roſkażę szarańczy żeby ziemię z iey ,, rodzaiem poiadła i przepuszczę na Lud ,, moy powietrze, a Lud nawrócony będzie mnie błagał w tem Kościele, wysłucham go. ,, Niepodobna opowiedzieć iak szczęśliwe są nasze rozumy i serca pod Rządem Twym BOŻE w Kościołach!

Cóż oddamy Panu za tak wielkie w nich dobrodzieyſtwa? oto co nas naymniey koſztować może: Cześć, Miłość i Boiaźń. Szanować winniśmy tu iako Stworzenia Stworcę w iak nayſkromnieyſzey układności Ciała i Zmysłów, kochać, bać się iako Oyca Dzieci, a przeto przychodzić w niewinności sesca iako do Sędziego, z ufnością iako do choynego Dawcy. Przyrodzone wſkazuie światło, że trzeba szanować Naywyższego, dziękować Dobroczyńcy i żebrać u tego wsparcia, który wſzyſtko może. Prożba w osobności uczyniona ieſt znakiem ufności i miłości, prożba publiczna i uroczyſta ieſt znakiem uſzanowania; otoż winne Stwor-

(a) *Paral. c. 2.*

Stworcy uczucia wyciągaią czci i modlitwy publiczney, winne Stworcy uczucia rozum i sama polityka czci naygłębſzey a tey publiczney potrzebę w Kościołach wſkazuie. BOG ieſt Duchem; Prawdą wymaga po nas abyśmy Go w Duchu i prawdzie czcili, ſkłonność więc ta głębokiego upokorzenia naszego iaką Mu w Domu Jego ziemſkim winniśmy, nie mniey na wewnętrznym Ducha ułożeniu iak na powierzchowney a tey ſkromney ciała naszego układności zależy. Równie Dusz iak ciał naszych Stworca ieſt BOG, z oboyga ściſłe poddaństwo, uczucie trwogi milczenia i upokorzenia znać Mu potrzeba. Nie dopełniać wiernie tych powinności ieſt nie znać ukrytego tu w Sakramencie Ołtarza JEZUSA Chryſtusa Oycem i Panem naszym.

Zbawienie własne którego dopięcia obowiązek całym życiem trudnić nas powinien mówi mocno do rozumu naſzego, że nie można unosić się tą wyniosłością i wſpaniałym okazywaniem osobiſtey powagi, gdzie potrzeba ſtawać z pokorą. Nie można tam o innych rozmawiać, gdzie się o sobie samym o potrzebach Duszy mówić z BO-

GIEM,

GIEM, wzywać SS. na pomoc i nabożeństwa słuchać przychodzi. Nie można tam oglądać się ukłony, znaiomym czynić, niepotrzebnie okiem rzucać, gdzie się myślą, sercem i oczami w BOGU samym zatapiać potrzeba. Nie można się tu śmiać, gdzie płakać należy za grzechy i przepraszać BOGA. Moralność Ewangelii zapowiada, że nie iest miłe BOGU trzymanie w rękach pacierzy lub przed oczami książek, gdy bez przytomne na Ofiary Kapłańskie próżnemi zabawia się myślami, nie błaga się BOG klęczeniem i zniżaniem do ziemi, ieżeli oziębłe w Kościele a zainteressowane za Kościołem zostawiaią się serca. Przytomność ta ciała i ducha, skromność ciała i zmysłów zachować się powinna; bez takowey podległości odrzuca BOG wszelkie uszanowania sobie czynione, i tak się mówić zdaie iak niegdyś do Zydów źle Go czczących. (a) ,, Lud ten czci mnie ustami a ser-
,, ce Jego dalekie iest ode Mnie.

Smutne nakoniec doświadczenie kar okropnych za zniewagę BOGA w Kościołach,

---

(a) *Math. c.* 15.

łach, naucza naymocniey z iaką układno-
ścią Osob ſtawać przed Tronem Paua Tego
Sędziego przyſzłego spraw naszych potrze-
ba. Wſkazałbym tysiączny obraz żywych
nieszczęść w Narodach i Króleſtwach za
nieuszanowanie Kościołów, gdyby ſtraszliwy
przykład kary przez Chryſtusa Pana okaza-
ney przerazić i nauczyć każdego nie był
zdolny. Oto Ten Pan pełen dobroci i mi-
łosierdzia wzór łaſkawości brać z siebie
wszyſtkim zalecaiący „ Uczcie się ode Mnie
„ żem ieſt cichy i pokornego Serca. „ (b)
Ten mówi Pan którego sprawy miłosier-
dziem a natura dobrocią, tak się iednak su-
rowo obszedł z przekupniami w Kościele
Jerozolimſkim, że wſzyſtkich biczem powy-
ganiał. Mogł ten Pan Wszechmocny użyć
Aniołów na ich ukaranie iak karał Lucy-
fera, Adama, dla okazania atoli Swiatu i
Niebu że krzywda i zelżywość Świątnic Bo-
ſkich ieſt grzech naysroższy Sam to uczynił.
„ Zemſta BOGA ieſt zemſtą za Kościoły
„ mówi Prorok „ (a) Padł Ofiarą tey zem-
ſty Nabuchodonozor (b) Krol Antyochii He-
lidor Heli Baltazar. (c)

(a) *Math. c.11.* (b) *Jeremiæ 50.* (c) *Daniel. 4.*

Wiele prawda do tey zemſty i inne dopomagaią nieprawości, naywięcey nieuszanowanie obecnego w Kościołach BOGA. To to zwołuie nieszczęścia na zniszczenie nasze, woyny, głod, powietrze, choroby i nieurodzaie. Poſtawmy teraźnieysze nieszczęścia obok dawney chwały Narodu naszego. Skąd ta odmiana aż do niepoznania iey poſtaci? Skryte są Sądy Boſkie ale ſtraszliwe dla bezbożnych. Oby te tkliwe widoki okropnych kar przeraziły Serca nasze, kiedy wzgląd na Niebo i dobroć BOGA nie sprowadza nas do Kościołów. Oby te przypominały nam tę uwagę, że ieżeli obrażać będziecie BOGA przytomnego w Kościołach, gdzież Go przebłagać potraficie, ieżeli Go gniewać będziecie w tym samym czasie i w tem mieyscu w którem chce bydź błagany, gdzież i kiedy powinne iako Pan Naywyższy mieć będzie uszanowanie.

Parafio tuteyſza! Twoy to ieſt Kościoł szanuyże Go iako Dom Boży. Wſzyſtko co widzisz w Kościele iak tchnie prawdziwą Świątością tak wyciąga Twey Świątobliwości. Obrządki nawet same ten to głos acz niemy Chwały BOGA porusza serca i

zwiaſtuie całą wſpaniałość Naywyższego, całą Świętość Kościoła i całą Sług Jego godność. Tu dla waszego ubłogosławienia Sakramenta SS. sprawować się będą, uczciesz się przyſtępować do nich iak naygodniey. Tu wam przepowiadać będą nauki, słowa życia wiecznego przyimuyciesz ie ochotnie, słuchaycie pilnie, wykonywaycie usilnie. Tu potomſtwo wasze odradzać się będzie na Syny BOGA, chowayciesz ie w boiaźni Jego. Tu wchodząc w związki Małżeńſkie czynić będize ślubne przysięgi pamiętayciesz nie gwałcić ie wiarołomſtwem, kłótnią i niezgodą. Boiaźń BOGA ta niech posiada serca wasze i rozumy. Ta niech włada zmysłami waszemi, ta niech was nauczy przychodzić do Kościołów z ſkromnością i nabożeńſtwem.

Pobożni Fundatorowie! Kościoł ten z ſtarania i koſztu waſzego ku Chwale BOGA oddany, ubogacony, funduszem opatrzony, niech wam będzie zakładem ubłogosławienia, upewnieniem do świątobliwości, zaſtawem względów Boſkich i nayobfitszey nadgrody. Dla pomnożenia Chwały BOGA i prawowiernych pożytku, w tych to obumarłych właśnie o Jego Religia czasach nie za-

łowaliście znacznych nakładów. Tak wielkie Ofiary sprawiedliwy i choyny Oddawca uwieńczy docześnie i wiecznie. Daleko więcey Ten Pan uczynić może niżeli my życzyć, prosić lub myśleć zdołamy. Oby ten sławny i chwalebny przykład gorliwości zachęcił do naśladowania wielu albo przynaymniey przeraził zbawiennie tych którzy należące fundusze Kościołom a przeto własność BOGA zatrzymuią, odrywaią, albo krzywdzą. Wszak BOG Honor Jego, Wiara i Kościoł S. to nas jedynie zatrudniać powinno. Dla tych kto przywiązania nie okazuie na Świecie, cień tylko ma Jeſteſtwo; ktokolwiek zaś z Królem Dawidem mówić może „ Ja w szczerości serca ofiarowałem „ to wszyſtko „ (a) ten niechay się choynego Błogosławieńſtwa Nieba ſpodziewa.

Ludu zgromadzony mamy iuż w tym Kościele przytomnego BOGA JEZUSA Chryſtusa Zbawiciela naszego. Tu mięszkanie, tu Dom sobie założył. Wiarę gruntowną powtarzaiąc w sercach waszych te słowa „ „ Wprawdzie B O G ieſt na tym mieyscu. „ Nie ieſt tu co innego tylko Dom Boży,

(a) Psal. c. 20.

(a) zatrzymuycie przenikliwie i te prawdy, że iako nic nam lepiey odmalować nie może Majeſtatu Boſkiego nad te upokorzenia i uniżenia JEZUSA Chryſtusa w Kościołach, tak nic bardziey nie potępia tych próżności Dumy którą na tym S. okazuiemy mieyscu. Macie dochodzić z upokorzenia Chryſtusa w Kościołach i Boſkiey Jego wielkości i swoich powinności iak naypilniey abyście nie byli podobni do bezbożney Micholi pogłądaiącey hardzie i z pogardą na Dawida Męża swego i Pana upokorzonego i wyniszczonego przed Arką Pańſką. Dobroć BOGA szczęśliwość własna i Boiaźń kary niech wam nie uchodzą z pamięci, ile razy przychodzić do Kościoła będziecie. Aby zaś Kościoł ten od wszelkiey zelżywości był wolny, a ci którzy w nim przebywać będą, na łaſkę i błogosławieńſtwo nie na gniew i zemſtę zarabiali; Prośmyż BOGA naygoręcey teraz przykładem Modlitwy Salomona w Dzień poświęcania Kościoła uczynioney. (b) ,,Jeżeli Cię (mówił On) Pa-
,, nie będą na tem mieyscu przepraszać,
,, odpuść im grzechy, a pokaż dobrą dro-
,, gę, którąby tu wchodzili. AMEN.